

РОЗДІЛ 11. РЕЦЕНЗУВАННЯ

Шарко М.В.

д.е.н., професор, професор кафедри економіки і підприємництва
Херсонський національний технічний університет

РЕЦЕНЗІЯ

на монографію Жукової О.Ю., Парсяка В.Н., Жукова Ю.Д.
«Інноваційний аутсорсинг в управлінні
мультисервісним інжиніринговим підприємством»¹

Як засвідчує аналіз накопиченого людством досвіду економічного розвитку, глобалізація, класифікація господарських систем має наслідком інтенсифікацію інтеграційних процесів, стрімкий розвиток інновацій в усіх секторах промислового виробництва. Поточний перебіг подій вимагає від менеджменту вітчизняних машинобудівних підприємств та підприємств індустріальної інфраструктури запроваджувати оригінальні підходи до організації управління. Абсолютно переконані, що лише звернувшись до них, отримуємо шанс забезпечити імплементацію життєво важливих нововведень, сформувані позитивний імідж країни, створених на її теренах корпорацій, виготовлених ними товарів, підвищити їхню конкурентоспроможності на вітчизняному та світовому (усе більш відкритому та завжди привабливому) ринках.

Наведені міркування виглядають особливо доречними щодо управління бізнес-процесами підприємств. У своїх досконалих формах воно сприяє організації утворювальної діяльності у такий спосіб, щоб підвищувалась споживчі властивості товарів, зростала продуктивність праці найманого персоналу, оптимізувалися організаційна структура бізнесу, впроваджувалися нові операційні технології, які, власне, і є прямим чи опосередкованим результатом інтенсивної інноваційної активності.

У чималій кількості відомих нам наукових публікацій проблемі управління бізнес-процесами як інструменту інноваційного розвитку підприємств приділяється значна увага. Разом з тим, навіть зважаючи на вже зроблений вагомий науковий доробок, поза нею опинився такий революційний метод як аутсорсинг. Особливо у галузях, де наше відставання від розвинутих країн набуває особливої небезпеки. Бути «європейською житницею» почесно, поза сумнівом, але, правди ніде діти, по-справжньому користуються повагою і відповідним впливом (включаючи військово-політичний) лише ті, хто здатен дивувати складними інже-

нерними спорудами, досконалими машинами та механізмами, електронно-обчислювальними приладами, засобами обробки та передачі інформації тощо. Тож брак наукового пророблення теоретичних і методичних питань щодо забезпечення конкурентоспроможності підприємств суднового інжинірингу, підвищення їх економічної ефективності, визначення векторів руху інвестиційних ресурсів для корінного поліпшення фінансово-економічного стану суб'єктів господарювання та виваженого позиціювання на ринку, обумовили мету, задачі, які розв'язують автори монографії.

У першому розділі висвітлено розроблені теоретико-методичні засади застосування аутсорсингу в інноваційній сфері. Зокрема, з'ясовано роль стратегічного управління інжиніринговою діяльністю; підкреслено важливість розвитку промислового виробництва на інноваційних засадах; запропонована авторська дефініція аутсорсингу; наведено переконливі аргументи на користь його застосування на українських теренах; виконано ретельний аналіз структури факторів виробництва; продемонстрована різниця у визначенні життєвого циклу нововведення у термінах маркетингу та менеджменту якістю, запропоновано розлогу класифікацію аутсорсингу та формалізовано умови, за яких він здатен зацікавити замовника інжинірингу.

Автори наголошують, і не безпідставно: вітчизняне суднобудування опинилася на порозі нової промислової революції, визначальною рисою якої є домінування знань у структурі факторів виробництва, підсилене можливостями їхнього обміну із застосуванням цифрових інформаційних технологій. Складно не погодитись із позицією щодо різноманітності організаційно-правових форм, які може набувати співпраці між замовником та аутсорсером або з висновком, що попит на судовий інжиніринг формується на чотирьох рівнях, кожен з яких відбиває динаміку світової економічної кон'юнктури. Виконане у цьому контексті

¹ Жукова О.Ю., Парсяк В.Н., Жуков Ю.Д. Інноваційний аутсорсинг в управлінні мультисервісним інжиніринговим підприємством : монографія / за ред. д-ра екон. наук, проф., заслуж. діяча науки і техніки України В.Н. Парсяка. Нац. ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова, Ф-т економіки моря. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. 246 с.

моделювання ймовірних зв'язків між сторонами аутсорсингової угоди демонструє широкі перспективи створення бізнес-альянсів, які здатні покласти край занепаду суднобудування в Україні.

У другому розділі досліджено поточний стан та закладено теоретико-методичні основи запровадження інноваційного аутсорсингу у судновому інжинірингу. Увага зосереджена, між іншим, на тенденціях, притаманних посткризовому етапу світової економіки, причинах зростання ринкового попиту на суднобудівний інжиніринг. Ґрунтовним виглядає аналітичний огляд структури ринку інжинірингових послуг, який враховує і наслідки нещодавніх військово-політичних катаклізмів. На відміну від дотеперішніх трактувань, зроблено висновок про приналежність інжинірингу відразу двом суміжним етапам життєвого циклу продукту: розробці нововведення та підготовці його виробництва.

Не можуть не бентежити виявлені факти неефективного використання потенціалу суднобудівних конструкторських бюро, обмеженість портфелю послуг, які вони спроможні надавати. Ця констатація перебуває у скперечності з закордонною практикою і деклараціями про збереження за Україною статусу морської держави. Аби виправити ситуацію на краще, автори, ретельно вивчивши організаційно-економічні аспекти взаємодії учасників інноваційного аутсорсингового процесу, розробили концептуальну модель його застосування в корабельному інжинірингу. Її позитивні характеристики підтверджені практикою пілотної імплементації в ТОВ «МДЕМ», яке стало головним полігоном для перевірки виконаних наукових висновків та рекомендацій. Досягненню цієї ж мети слугує математична модель формування портфелю інжинірингових проєктів та алгоритм управління ним. Його практична апробація призвела до висновку, що розбудова управління процесами суднобудівного інжинірингу має відбуватися на трьох рівнях: проєктному, стратегічному та портфельному.

У третьому розділі увагу сконцентровано на організаційно-економічних аспектах впровадження інноваційного аутсорсингу у суднобудуванні. Автори розробили:

– карту стратегічних рішень щодо запровадження аутсорсингу, послідовність їх опрацювання з окресленням інструментів розробки рішень, які надають можливість вхопити специфіку обставин, у яких перебуває бізнес. Керуючись цим дороговказом, перевіреною практикою, кожне підприємство, що спеціалізується на наданні інтелектуальних послуг, може розпочати створення стратегічного альянсу на користь собі, партнеру і суспільству;

– оригінальністю відрізняються створені теоретико-методичні підвалини системи управління якістю роботи інжинірингового підприємства із застосуванням «toll-gate»-технології та холонічних агенцій. Вони прилаштовані саме під інтегровані

системи проєктування і виробництва, у центрі яких – адекватні компоненти штучного інтелекту. На підставі вивчення циклічних коливань ринкової кон'юнктури на світовому ринку суднобудування, у систему управління якістю вбудована функція об'єктивізації прогнозів потенційних контрактів в середній і довгостроковій перспективі;

– переконливо доведено, що співпраця між підприємством-аутсосером та замовником проєктно-конструкторської документації має шанси відбуватися впродовж тривалого часу за умови досягнення балансу економічних інтересів кожної сторони. Підкреслено, що їхній гармонізації сприяє використання менеджментом такого інструменту як бюджетування. І знову справа не обмежується виключно теоретизуванням з цього приводу. Більш того, пропонується використовувати збалансовану систему показників, обрахунки яких та співставлення відповідних значень дозволяють безперервно відчувати «пульс» інжинірингового підприємства, підтримуючи його через перерозподіл обсягів запланованих робіт, у належному стані.

Текст монографії логічно побудований, чітко викладений, всебічно аргументований. Переконані, що читачі не лише з користю, але й задоволенням перегорнуть її сторінки. Вважаємо за потрібне з теплотою згадати фахівців Видавництва «ОЛДІ-ПЛЮС», які до глибокого змісту книги додали бездоганну форму кожного розділу та обкладинки.

